

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/18, p. 21-34

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12090>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Doç. Dr. Zariife SEÇER – Doç. Dr. Müdriye
YILDIZ BIÇAKÇI – Yrd. Doç. Dr. Özkan SAPSAĞLAM

This article was checked by iThenticate.

ANAOKULU VE İLKOKUL BİRİNCİ SINIFA DEVAM EDEN 60-71 AYLIK ÇOCUKLARIN ZİHİNSEL-DİL GELİŞİMLERİ AÇISINDAN İLKOKULA HAZIR OLUŞ DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI*

Dicle AKAY** - Remziye CEYLAN***

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; anaokuluna ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından ilkokula hazır oluş durumlarının karşılaştırılmasıdır. İlişkisel tarama modelinde yürütülen araştırmanın örneklemini İstanbul ili Küçükçekmece, Beşiktaş, Sarıyer ve Bağcılar ilçelerinde bulunan anaokulu ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 343 çocuk oluşturmuştur. Veriler; Polat Unutkan (2003) tarafından geliştirilen ve standardizasyonu yapılan Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği'nin Zihinsel ve Dil Gelişimi Alt Ölçeği aracılığı ile toplanmıştır. Öğretmenler tarafından doldurulan ölçeklerden elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS Statistics22.0 Veri Analizi Programı kullanılmıştır. Uygun analiz yöntemini belirlemek için ölçeğin toplam puanlarının basıklık ve çarpıklık katsayıları hesaplandıktan sonra ilişkisiz örneklem için t test analizi ve iki yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ayrıca, çocukların kronolojik yaşlarına göre yüzdelik dilimleri hesaplanmıştır. Çocukların zihinsel-dil gelişimi puanları üzerinde eğitim kademesi ve yaş aralığı değişkenlerinin ayrı ayrı ($p < .01$) ve iki değişkenin ortak etkisine ($F(1,339) = 8,132, p < .01$) bakıldığında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, anaokuluna devam eden ve 66-71 aylık çocukların ilkokul birinci sınıfa başlamak için hazır oldukları görülmüştür. Ayrıca her iki eğitim kademesinde de yaş arttıkça zihinsel-dil gelişim puan ortalamaları da artmıştır. Çalışmanın sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, 60-65 aylık çocukların ilkokula başlamamaları önerilmektedir. Ek olarak, ailelerin de okula başlama yaşı ve okula hazır oluş ile ilgili bilinçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

* Bu çalışma; "Anaokulu ve İlkokul Birinci Sınıfa Devam Eden 60-71 Aylık Çocukların Zihinsel-Dil Gelişimleri Açısından İlkokula Hazır Oluş Düzeylerinin Karşılaştırılması" adlı Yüksek Lisans Tezi'nden derlenmiştir ve EJER 2017'de sunulmuştur.

** Arş. Gör. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Çocuk Gelişimi Bölümü, El-mek: dicleakay91@gmail.com

*** Doç. Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, El-mek: rceylan@yildiz.edu.tr

Anahtar Kelimeler: Anaokulu, Okula Başlama Yaşı, Okula Hazır Oluş, Zihinsel-Dil Gelişimi

COMPARISON OF SCHOOL READINESS LEVELS OF KINDERGARTEN AND FIRST GRADE CHILDREN AT 60-71 MONTHS IN TERMS OF MENTAL-LANGUAGE DEVELOPMENT

ABSTRACT

This study's aim is the comparison of school readiness levels of kindergarten and first grade children at 60-71 months in terms of their mental-language development. The sample of this descriptive study in relational screening model was 343 kindergartens and first grade schools in Küçükçekmece, Beşiktaş, Sarıyer ve Bağcılar districts in İstanbul. Data was obtained with "Mental and Language Development Scale" that is a development form of "Marmara Scale for Primary School Readiness" developed and standardized by Polat Unutkan (2003). IBM SPSS Statistics 22.0 Data Analysis Program was used in the analysis of the data obtained from the scales. After coefficients of kurtosis and skewness of the scale were calculated to determine the appropriate analysis method, independent samples t test and two-way ANOVA were used in analyzing of data. In addition, children's percentiles were calculated according to their chronological age. There were statistically significant difference between children's points according to educational level ($p < .01$), age range ($p < .01$) and interaction effect of both two variables ($F(1,339) = 8,132, p < .01$). According to these results, it was seen that kindergarten children and children at 66-71 months are ready to start first grade. In addition, mental-language development point means of children increased with age of children. When the results of the study were considered, it was suggested that children at 60-65 months should not start the first grade. Moreover, the awareness of parents about school start age and school readiness should be raised.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Although the concept of age is seen as very important for school starting, the concept of school readiness also has great importance. Child should have enough abilities in each developmental area for the school readiness. Literacy skill that is one of such skills requires to be sufficient in all developmental areas, especially mental and language development. There is an important relationship between mental development affecting the learning ability of the child and reading success (MEB, 2006). Language development is seen as an important developmental area showing that a child is ready for literacy (Morrison, 1998, p. 258). According to studies, language development of children at 5 and 5,5 years affects their literacy skills (ODTÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, 2012). When previous studies are reviewed, although studies focusing on literacy skills of children are often seen, studies related to mental and

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/18

language development affecting literacy skills are not seen. Therefore, the aim of this study is to compare school readiness levels of kindergarten and first grade children at 60-71 months in terms of their mental-language development.

Method

The study was both in relational screening model and conducted as a descriptive research. The sample of the study was 343 kindergartens and first grade schools in Küçükçekmece, Beşiktaş, Sarıyer ve Bağcılar districts in İstanbul. The sample is selected by the way of stratified purposeful sampling to compare certain subgroups. Data was obtained with "Mental and Language Development Scale" that is a development form of "Marmara Scale for Primary School Readiness" developed and standardized by Polat Unutkan (2003). According to the percentiles of the scale, while 75% means that the child is ready to start primary school, 25% shows that the child is not ready for the school. In addition, 50% means that the child can be ready for the school if he receives necessary supportive education.

After necessary permissions from İstanbul Provincial Directorate for National Education, teachers were informed about the scales and filled the scales by considering the developmental level of children in the beginning of the education term. Teachers were given a week's permission to fill in the scales. Each scale was evaluated by calculating children's points and percentiles according to their chronological age. IBM SPSS Statistics 22.0 Data Analysis Program was used in the analysis of the data obtained from the scales. After coefficients of kurtosis and skewness of the scale were calculated to see whether the data have the normal distribution or not and to determine the appropriate analysis method, independent samples t-test for paired comparisons and two-way ANOVA for interaction effects of factors were used in analyzing of data.

Findings

There were statistically significant difference between children's mental-language development points according to educational level ($t=2,649$, $p<.01$), age range ($t=6,648$, $p<.01$) and interaction effect of both two variables ($F(1,339)=8,132$, $p<.01$). When children's percentiles were considered according to educational level, while 48% of kindergarten children were in 75%, 40% of first grade children were in 25%. According to age range, while 43% of children at 60-65 months were in 25%, 52.5% of children at 66-71 months were in 75%. According to both educational level and age range, while 45.5% of kindergarten children at 60-65 months were in 75%, 59.5% of first grade children at 60-65 months were in 25%. In addition, while 54% of kindergarten children at 66-71 months were in 75%, 51.5% of first grade children at 66-71 months were in 75%.

Discussion and Conclusion

In this study, it was found that mental-language development of kindergarten children was better than first grade children. According to percentiles of the scale, while the majority of kindergarten children were ready for school, the majority of first grade children were not ready because while kindergarten children can continue to play without any anxiety for literacy learning, first grade children have anxiety for literacy

Turkish Studies

learning. Fawcett (2012) also states that primary school curriculum does not allow free and supportive environment for children. In addition, first grade children start the school with inadequate skills and their anxiety level is high. Therefore, they cannot show their skills, behaviorally.

Mental-language development of children at 66-71 months was better than 60-65 months. According to percentiles of the scale, while the majority of children at 66-71 months were ready for school, the majority of children at 60-65 months were not ready. Points of children at 60-65 months both between kindergarten children and between first grade children were lower than points of children at 66-71 months. The difference stemmed from age level was found as higher than the difference resulted from educational level.

Points of kindergarten children both between children at 60-65 months and between children at 66-71 months were higher than points of first grade children. The difference between children at 60-65 months due to educational level was found as higher than the difference between children at 66-71 months. When the school readiness situations of children were considered according to percentiles of the scales, while the majority of kindergarten children at 60-65 months were ready for school, the majority of first grade children at 60-65 months were not ready. Despite little difference, both kindergarten and first grade children at 66-71 months were found as ready for starting to school. According to all of these results, it can be said that age range has more important effect than educational level on school readiness of children because age increase lead to close the gap stemmed from educational level, and mental-language development points of children from both educational levels increased.

Suggestions

When conclusions of the study are considered, it can be said that children at 60-65 months in terms of their mental-language development are not ready to start the school. For this reason, parents should not decide school starting of these children. Parents can be informed about school start age and school readiness. In addition, this study can be repeated on different samples or for different developmental areas. A study oriented a relationship between school readiness levels of children in terms of their mental-language development and their literacy skills can be conducted.

Keywords: Kindergarten, School Start Age, School Readiness, Mental-Language Development

Giriş

Okul öncesi eğitim; çocukları gelecek yaşantılarına hazırlaması açısından önemlidir. 2012 yılında İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (TBMM, 2012) çerçevesinde değişen ve 4+4+4 şeklinde isimlendirilen yeni eğitim sisteminde; 60 aylık çocuklar veli isteği ile, 66 aylık çocuklar ise zorunlu olarak ilkokula başlamaktadır. Bunun sonucunda okul öncesi eğitimden faydalanması gereken beş ve beş buçuk yaş grubu çocuklar ilkokula kaydolmak durumunda kalmaktadır. Okul öncesi eğitimin çocukların tüm gelişim alanları

açısından önemli olduğu göz önünde bulundurulduğunda, yeni eğitim sisteminin çocuklar üzerinde olumsuz etkilerinin olabileceği düşünülmektedir.

Gelişimsel açıdan okula başlamaya uygun olmayan çocuklar; yaşça kendilerinden daha büyük olan çocuklara göre dezavantajlı olarak okula başlamaktadır. Herbst ve Strawinski'nin (2016) çalışmasında da yaşça büyük çocukların zihinsel olarak daha çok gelişmiş oldukları görülmektedir. Perry (2011, s. 10) de aynı zamanda okula başlayan çocuklardan yaşça daha büyük olanların olgunluk düzeylerinin yüksek olduğunu söylemektedir. Dolayısıyla aynı sınıfta olup farklı yaşlarda olan çocuklar aynı becerilere sahip olamamaktadır. Ülkemizde imkânsızlıklar nedeniyle okul öncesi eğitim almadan ilkökula başlayan çocukların sayısının fazla olduğu düşünüldüğünde, 4+4+4 eğitim sistemi okul öncesi eğitim almadan ilkökula başlayan çocuklar ile okul öncesi eğitim alarak ilkökula başlayan çocuklar arasındaki bireysel farklılıkların daha da belirgin hale gelmesine neden olmaktadır (Zelyurt ve Özel, 2015). Bu nedenle, yeni eğitim sisteminin aynı yaş grubunda olup ilkökul birinci sınıfa ve okul öncesi eğitime devam eden çocukların üzerindeki etkisine bakma ihtiyacı duyulmaktadır.

Çocukların okula başlama aşamasında genellikle yaş kavramı ön plana çıkmasına rağmen, okula hazır oluş kavramı da bu aşamada önemli olarak görülmektedir. Okula hazır oluş için çocuğun tüm gelişim alanlarında yeterli beceriye sahip olması gerekmektedir. Bu becerilerden okuma yazma becerileri; hemen hemen tüm gelişim alanlarında yeterli olduğunda kazanılmaktadır. Okuma yazma becerilerini etkileyen gelişim alanlarından en önemlileri ise zihinsel ve dil gelişim alanlarıdır. Çocuğun öğrenme yeteneğini etkileyen zihinsel gelişimi ile okuma başarısı arasında önemli bir ilişki vardır (MEB, 2006). Dil gelişimi ise; çocuğun zihinsel olarak okuma yazmaya hazır olduğunu gösteren önemli bir gelişim alanı olarak görülmektedir (Morrison, 1998, s. 258). Araştırmalara göre de beş ve beş buçuk yaşındaki çocukların dil gelişimi okuma yazma becerilerini etkilemektedir (ODTÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, 2012). Dolayısıyla okuma-yazma becerisi üzerindeki etkileri düşünüldüğünde çocukların zihinsel ve dil gelişimini birlikte incelemek gerekmektedir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde çocukların okuryazarlık becerilerine odaklanan çalışmalara sıklıkla rastlanırken, okuryazarlık becerisini etkileyen zihinsel ve dil gelişimini inceleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu kapsamda araştırmada anaokuluna ve ilkökul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından ilkökula hazır oluş durumlarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Eğitim kademesine göre çocukların zihinsel-dil gelişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
2. Yaş aralığına göre çocukların zihinsel-dil gelişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Eğitim kademesi ve yaş aralığının zihinsel-dil gelişim puanları üzerinde ortak etkisi var mıdır?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, verilerin toplanma şekline ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. İlişkisel tarama modeli; “iki ya da daha çok sayıda değişkenin” karşılaştırıldığı ya da aralarındaki ilişkilerin belirlendiği tarama modelidir (Karasar, 2007, s. 81). Ayrıca araştırma betimsel nitelik taşımaktadır. Betimsel araştırmalar; verilen bir durumu tam ve dikkatli bir şekilde açıklar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008, 177-178). Bu çalışmada; anaokuluna ve ilkökul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık

çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından ilkokula hazır oluş düzeyleri belirlenmiş ve karşılaştırmalar yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni; İstanbul ilinde anaokulu ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık çocuklardır. Araştırmanın örneklemini ise İstanbul ili Küçükçekmece, Beşiktaş, Sarıyer ve Bağcılar ilçelerinde anaokuluna ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık toplam 343 çocuk oluşturmuştur. Örneklem; seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi ile belirli alt gruplar arasında karşılaştırma yapılabilmektedir. Bu yöntemde, tabakalar içinde kolay ulaşılan deneklerle çalışma yapılmaktadır. Dolayısıyla, tabakaların evrendeki oranı dikkate alınmaksızın çalışma imkânı vardır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016, s. 90-91).

Çocukların eğitim kademesine ve yaş aralığına ilişkin frekans dağılımları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: Çocukların Eğitim Kademesine Göre Dağılımları

	N	%
Anaokulu	177	51,6
İlkokul Birinci Sınıf	166	48,4
Toplam	343	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi anaokuluna devam eden çocuk sayısı 177 iken, ilkokul birinci sınıfa devam eden çocuk sayısı 166’dır.

Tablo 2: Çocukların Yaş Aralıklarına Göre Dağılımları

	N	%
60-65 Aylık	200	58,3
66-71 Aylık	143	41,7
Toplam	343	100,0

Tablo 2’de görüldüğü gibi 60-65 ay yaş aralığından 200 çocuk çalışmaya katılırken, 66-71 ay yaş aralığından 143 çocuk çalışmaya katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veriler; Kişisel Bilgi Formu ve Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği’nin Zihinsel ve Dil Gelişimi Alt Ölçeği (Polat Unutkan, 2003) aracılığı ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu. Bu form ile çocukların ay, gün ve yılı içeren doğum tarihleri ve devam ettikleri eğitim kademelerine (anaokulu veya ilkokul birinci sınıf) ilişkin demografik veriler toplanmıştır.

Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği. Çocukların zihinsel-dil gelişim puanları; Polat Unutkan (2003) tarafından geliştirilen ve standardizasyonu yapılan Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği'nin Zihinsel ve Dil Gelişimi Alt Ölçeği aracılığı ile toplanmıştır.

Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği; Polat Unutkan (2003) tarafından 60-78 aylık çocukların ilkokula hazır oluş durumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek; gelişim ve uygulama olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Gelişim formunda; 74 maddeden oluşan zihinsel ve dil, 40 maddeden oluşan sosyal duygusal, 23 maddeden oluşan fiziksel gelişim ve 16 maddeden oluşan öz bakım becerileri olmak üzere 4 alt boyut bulunmaktadır. Güvenirlik çalışmaları altında gelişim formunun test-tekrar test güvenirligi .99 olarak bulunurken, iç tutarlılık katsayısı 98 olarak bulunmuştur. Gelişim formunun alt boyutlarının iç tutarlılık katsayılarına bakıldığında; zihinsel ve dil gelişiminin .97, sosyal duygusal gelişimin .94, fiziksel gelişimin .89 ve öz bakım becerileri gelişimi için .80 olduğu görülmektedir. Geçerlik çalışması altında faktör analizi yapılarak faktör yapısı çıkarılmıştır.

Gelişim formu öğretmen ya da ebeveynler tarafından doldurulabilmektedir. Öğretmen veya ebeveynler; gelişim formlarında yer alan her madde için çocukların yapma durumuna göre "Her zaman", "Sık sık", "Bazen" ve "Hiçbir zaman" seçeneklerinden birini işaretleyebilmektedir. Her madde için "Her zaman" cevabı üç puan, "Sık sık" cevabı iki puan, "Bazen" cevabı bir puan ve "Hiçbir zaman" cevabı sıfır puan olarak değerlendirilmektedir.

Ölçeğin uygulama kısmında 46 sorudan oluşan matematik, 14 sorudan oluşan fen, 8 sorudan oluşan ses, 3 sorudan oluşan çizgi ve 2 sorudan oluşan labirent olmak üzere 5 alt boyut bulunmaktadır. Resimli sorulardan oluşan bu kısım çocuklara bireysel olarak uygulanmaktadır. Uygulama formunun test-tekrar test güvenirligi $r=.93$, $p<0.01$, iç tutarlılık katsayısı ise .93 olarak bulunmuştur. Uygulama formunun alt boyutlarının iç tutarlılık katsayısına bakıldığında; matematik çalışmaları için .96, ses çalışmaları için .88, fen çalışmaları için .86, çizgi çalışmaları için .81 ve labirent çalışmaları için .95 olduğu görülmektedir. Geçerlik çalışması altında faktör analizi yapılarak faktör yapısı çıkarılmıştır.

Genel olarak ölçeğin yüzdeler dilim hesaplamalarına göre, %25'lik dilimde olan çocuklar ilkokula başlamak için hazır değilken, %75'lik dilimde olan çocuklar ilkokula hazır olarak başlamaktadırlar. %50'lik dilimde olan çocuklar ise destek aldığı takdirde ilkokula hazır başlamaktadırlar. Yüzdeler dilimler hesaplanırken çocukların kronolojik yaşı dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla, her yaş aralığı (60-65 aylık, 66-71 aylık ve 72-78 aylık) için ayrı şekilde hesaplanmaktadır. Bu nedenle, farklı yaş grubundaki çocuklar aynı puana sahip olmasına rağmen farklı yüzdeler dilimde yer alabilmektedir.

Verilerin Toplanması

Veriler; çocukların kişisel bilgileri ve gelişim düzeyleri göz önünde bulundurularak 19 Eylül 2016'da başlayan ve 20 Ocak 2017'de sona eren 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Dönemi'nde Ekim ayında toplanmıştır. Ölçeğin, örnekleme yer alan okullarda uygulanabilmesi için İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne izin talebinde bulunulmuştur. İzin yazısı ile birlikte belirlenen anaokulu ve ilkokullara gidilerek okul müdürlerine bilgi verilmiştir. Öğretmenler ölçek hakkında kısaca bilgilendirildikten sonra gönüllük esasına dayanarak anaokulu ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 343 çocuğun gelişim düzeylerine uygun olarak form ve ölçekleri doldurmuştur. Her ölçek, yaklaşık 10-15 dakikalık süre içinde doldurulmuştur.

Verilerin Analizi

Her ölçek; çocukların kronolojik yaşına uygun olarak puanları ve yüzdeler dilimleri hesaplanarak değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde IBM SPSS Statistics 22.0 Veri Analizi

Programı kullanılmıştır. Çalışmada çocukların eğitim kademesi (anaokulu ve ilkokul birinci sınıf) ve yaş aralıklarına (60-65 aylık ve 66-71 aylık) ilişkin frekans dağılımları bulunmuştur. Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği'nin Zihinsel ve Dil Gelişimi Alt Ölçeği'nden elde edilen verilerle yapılacak uygun analiz yöntemini belirlemek için ölçeğin toplam puanlarının basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar; Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Ölçekten Elde Edilen Toplam Puanların Normallik Analizi Sonuçları

N	\bar{X}	SS	Minimum Değer	Maksimum Değer	Basıklık		Çarpıklık		
					İstatistik	SH	İstatistik	SH	
Ölçek	343	164.07	46.285	7	222	0,094	0,263	-0,696	0,132

Basıklık ve çarpıklık değerleri -1,96 ve +1,96 arasında kalıyorsa, dağılımın normalliğinden söz edilebilir (Can, 2016, 85). Tablo 3'e göre, çocuklar Zihinsel ve Dil Gelişimi Ölçeği'nden 7 ile 222 puan arasında ($\bar{X}=164,07$; $SS=46,285$) değerler almışlardır. Zihinsel ve Dil Gelişim Ölçeği verileri 0,094 basıklık değeri ($SH=0,263$) ve -0,696 çarpıklık değeri ($SH=0,132$) ile verilen sınırlar arasında bulunduğu için Zihinsel ve Dil Gelişim Ölçeği'nden elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı analizlerde parametrik testler kullanılmıştır (Can, 2016, 81). Dolayısıyla ikili grup karşılaştırmalarında (eğitim kademesi ve yaş aralığı) bağımsız örneklem için t test analizi kullanılırken, birden fazla faktörün (eğitim kademesi ve yaş aralığı) zihinsel-dil gelişimi puanları üzerindeki etkileşimli etkisini incelemek için iki yönlü varyans analizi yapılmış ve profil grafiği çizilmiştir (Büyüköztürk, 2014, s. 39-65).

Bulgular

Bu çalışmada anaokuluna ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından ilkokula hazır oluş durumlarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Araştırma ile ilgili toplanan veriler değerlendirilerek analiz edilmiş ve araştırmanın alt amaçları doğrultusunda sunulmuştur.

Tablo 4: Eğitim Kademesine Göre Çocukların Zihinsel-Dil Gelişimi için Yapılan t Testi Analizi Sonuçları

	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Anaokulu	177	170,42	41,041	318,128	2,649	,009
İlkokul Birinci	166	157,29	50,538			

Tablo 4'te görüldüğü gibi, anaokuluna ve ilkokul birinci sınıfa devam eden çocukların zihinsel-dil gelişimi için yapılan t test sonuçlarına bakıldığında anaokuluna devam eden çocuklar lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=2,649$, $p<.01$).

Tablo 5: Eğitim Kademesine Göre Çocukların Zihinsel-Dil Gelişimi için Yüzdeler Dilimlerine göre Dağılımları

Yüzdeler Dilim	Anaokulu	İlkokul Birinci Sınıf
25	30	40
50	22	27
75	48	33

Tablo 5'te görüldüğü gibi, anaokuluna devam eden çocukların zihinsel-dil gelişimi için yüzdeler dilimlerine göre dağılımına bakıldığında, çocukların %30'unun %25'lik dilimde, %22'sinin %50'lik dilimde ve %48'inin %75'lik dilimde olduğu bulunmuştur. İlkokul birinci sınıfa devam eden çocukların %40'ının %25'lik dilimde, %27'sinin %50'lik dilimde ve %33'ünün %75'lik dilimde olduğu saptanmıştır.

Tablo 6: Yaş Aralığına Göre Çocukların Zihinsel-Dil Gelişimi için Yapılan t Test Analizi Sonuçları

	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
60-65 Aylık	200	150,83	45,211	341	-6,648	,00
66-71 Aylık	143	182,58	41,267			

Tablo 6'da görüldüğü gibi 60-65 aylık ve 66-71 aylık çocukların zihinsel-dil gelişimi için yapılan t test sonuçlarına bakıldığında 66-71 aylık çocuklar lehine anlamlı farklılık bulunmuştur (t=-6,648, p<.01).

Tablo 7: Yaş Aralığına Göre Çocukların Zihinsel-Dil Gelişimi için Yüzdeler Dilimlerine göre Dağılımları

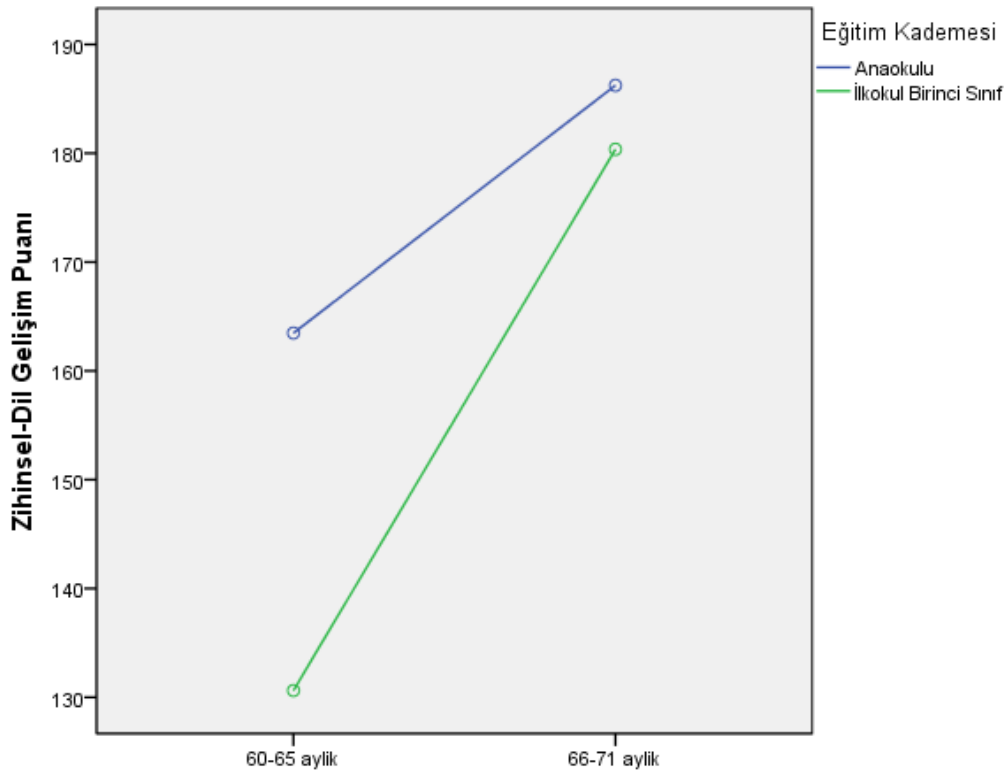
Yüzdeler Dilim	60-65 Aylık	66-71 Aylık
25	43	23.5
50	25	30
75	32	52.5

Tablo 7'de görüldüğü gibi 60-65 aylık çocukların zihinsel-dil gelişimi için yüzdeler dilimlerine göre dağılımına bakıldığında, çocukların %43'ünün %25'lik dilimde, %25'inin %50'lik dilimde ve %32'sinin %75'lik dilimde olduğu bulunmuştur. 66-71 aylık çocukların %23.5'inin %25'lik dilimde, %30'unun %50'lik dilimde ve %52.5'inin %75'lik dilimde olduğu saptanmıştır.

Tablo 8: Eğitim Kademesi ve Yaş Aralığının Çocukların Zihinsel-Dil Gelişim Puanları Üzerinde Ortak Etkisi için Yapılan İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Etkili	Varyansın Kaynağı	Kareler	sd	Kareler	F	p
Yaş Aralığı	Yaş Aralığı	103316,057	1	103316,057	58,735	,000
	Eğitim Kademesi	29497,676	1	29497,676	16,769	,000
X Eğitim Kademesi	Yaş Aralığı*Eğitim Kademesi	14303,794	1	14303,794	8,132	,005
	Hata	596311,142	339	1759,030		
	Toplam	9965525,000	343			

Tablo 8’de görüldüğü gibi yaş aralığı ve eğitim kademesi faktörlerinin zihinsel-dil gelişimi puanlarına ortak etkisine bakıldığında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir ($F(1,339)=8,132, p<.01$). Yaş aralığı faktörünün zihinsel-dil gelişimi puanları üzerinde tek başına anlamlı etkiye sahip olduğu da görülmüştür ($F(1,339)=58,735, p<.01$). Ayrıca, eğitim kademesi faktörünün de zihinsel-dil gelişimi puanları üzerinde tek başına anlamlı etkiye sahip olduğu saptanmıştır ($F(1,339)=16,769, p<.01$). Teste ait profil grafiği Grafik 1’de verilmiştir.

Grafik 1: Yaş Aralığı ve Eğitim Kademesi Faktörlerinin Zihinsel-Dil Gelişimi Puanlarına Etkileri Arasında Etkileşim (Varyans Analizi Sonuçları, Profil Grafiği)

Grafik 1’de görüldüğü gibi, yaş aralığı faktörü ile eğitim kademesi faktörü arasında bir etkileşim bulunmuştur. 60-65 aylık çocuklar arasında anaokuluna devam eden çocukların zihinsel-dil gelişim puanlarının ilkökul birinci sınıfa devam eden çocukların puanlarından daha yüksek olduğu, 66-71 aylık anaokuluna devam eden çocukların zihinsel-dil gelişim puanlarının ise ilkökul birinci sınıfa devam eden çocuklara göre nispeten daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca, yaş arttıkça zihinsel-dil gelişim puanlarının da arttığı görülmektedir.

Tablo 9: Eğitim Kademesi ve Yaş Aralığına Göre Çocukların Yüzelik Dilimleri Dağılımları

Yüzelik	Anaokulu		İlkokul Birinci Sınıf	
	60-65 aylık	66-71 aylık	60-65 aylık	66-71 aylık
25	32.5	24	59.5	23.5
50	22	22	30	25
75	45.5	54	10.5	51.5

Tablo 9’da görüldüğü gibi, anaokuluna devam eden 60-65 aylık çocukların %32.5’inin %25’lik dilimde, %22’sinin %50’lik dilimde ve %45.5’inin %75’lik dilimde olduğu bulunmuştur. İlkokul birinci sınıfa devam eden 60-65 aylık çocukların %59.5’inin %25’lik dilimde, %30’unun %50’lik dilimde ve %10.5’inin %75 olduğu görülmüştür. Anaokuluna devam eden 66-71 aylık çocukların %24’ünün %25’lik dilimde, %22’sinin %50’lik dilimde ve %54’ünün %75’lik dilimde olduğu saptanmıştır. İlkokul birinci sınıfa devam eden 66-71 aylık çocukların %23.5’inin %25’lik dilimde, %25’i %50’lik dilimde ve %51.5’i %75’lik dilimde olduğu bulunmuştur.

Tartışma ve Sonuç

Çalışmada anaokuluna devam eden çocukların zihinsel-dil gelişimlerinin ilkökul birinci sınıfa devam eden çocuklara göre daha iyi olduğu saptanmıştır. Çocukların yüzelik dilimlerine bakıldığında ise anaokuluna devam eden çocukların çoğunluğunun (%48) ilkökula hazır oldukları görülürken, ilkökul birinci sınıfa devam eden çocukların çoğunluğunun (%40) ilkökula hazır olmadıkları görülmüştür. Çocukların zihinsel-dil gelişim puanları eğitim-öğretim yılının başında elde edilmiş olmasına rağmen ortaya çıkan bu farkın nedeni; ilkökula devam eden çocukların karşılaştıkları formal eğitim ortamı olabilir. Çünkü anaokuluna devam eden çocuklar okuma-yazma öğrenimi gibi kaygıları olmadan oyun oynamaya devam edebiliyorken, ilkökula devam eden çocuklar okuma-yazma kaygısı içindedirler. Fawcett (2012) de ilkökul müfredatının çocuklara okul öncesindeki gibi özgürlüğe ve destek alabilecekleri ortama izin vermediğini belirtmiştir.

Çalışmada 66-71 aylık çocukların zihinsel-dil gelişimlerinin 60-65 aylık çocuklara göre daha iyi olduğu da saptanmıştır. Çocukların yüzelik dilimlerine bakıldığında ise 66-71 aylık çocukların çoğunluğunun (%52.5) ilkökula hazır oldukları görülürken, 60-65 aylık çocukların çoğunluğunun (%43) ilkökula başlamak için hazır olmadıkları görülmüştür. İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (TBMM, 2012) çerçevesinde ortaya çıkan yeni eğitim sistemi ile değişen ilkökul birinci sınıfa başlama yaşına ilişkin eğitim kurumlarının yaptığı açıklamalarda (Boğaziçi Üniversitesi, [13.03.2017]; Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, [20.05.2012]) ve konuya ilişkin araştırmaların sonuçlarında da mevcut çalışmanın sonuçlarına benzer sonuçlar görülmüştür. Örneğin, Tatal ve Oral’ın (2015) çalışmasında birinci sınıfa devam eden 60-66 aylık çocukların ilk okuma yazma becerileri, öğrenme ve okuduğunu anlama puanlarının 67-72 aylık ile 73 ay ve üzeri çocuklardan daha düşük olduğu bulunmuştur. Gündüz ve Çalışkan’ın (2013)

çalışmasında da benzer olarak 60-66 ay yaş grubundaki çocukların okul olgunluk düzeylerinin ortanın altında olduğu ve bu çocukların ilk okuma yazma becerilerinin 66-72 ve 72-84 aylık çocuklara göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Çalışmada yaş aralığı ve eğitim kademesi faktörlerinin zihinsel-dil gelişimi puanları üzerinde ortak etkisinin olduğu saptanmıştır. Hem anaokuluna devam eden çocuklar arasında hem de ilkököl birinci sınıfa devam eden çocuklar arasında 60-65 aylık çocukların zihinsel-dil gelişim puanlarının 66-71 aylık çocukların puanlarından daha düşük olduğu görülmüştür. Yaş aralığına göre ilkököl birinci sınıfa devam eden çocukların zihinsel-dil gelişim puanları arasındaki farkın, anaokuluna devam eden çocukların puanları arasındaki farktan daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Hem 60-65 aylık çocuklar arasında hem de 66-71 aylık çocuklar arasında anaokuluna devam eden çocukların zihinsel-dil gelişim puanlarının ilkököl birinci sınıfa devam eden çocukların puanlarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Eğitim kademesine göre 60-65 aylık çocukların zihinsel-dil gelişim puanları arasındaki farkın, 66-71 aylık çocukların puanları arasındaki farktan daha yüksek olduğu saptanmıştır. Çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından ilkökula hazır oluş durumlarına bakıldığında, anaokuluna devam eden 60-65 aylık çocukların çoğunluğunun (%45.5) ilkökula hazır oldukları görülürken, ilkököl birinci sınıfa devam eden 60-65 aylık çocukların çoğunluğunun (%59.5) ilkökula hazır olmadıkları görülmüştür. Hem anaokuluna (%54) hem ilkököl birinci sınıfa devam eden (%51.5) 66-71 aylık çocukların çoğunluğunun ilkökula hazır oldukları tespit edilmiştir. Dolayısıyla, çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından okula hazır oluşları, devam ettikleri eğitim kademesine göre değişse de yaş aralığı faktörünün çocukların okula hazır oluşları üzerinde daha büyük etkisi olduğu söylenebilir. Çünkü yaş arttıkça eğitim kademesi faktöründen dolayı doğan fark azalmıştır ve her iki eğitim kademesinde zihinsel-dil gelişim puan ortalamaları da artmıştır.

Ogelman, Seçer, Gündoğan ve Bademci'nin (2015) çalışmasında, bu çalışmaya benzer şekilde öğretmen ilişkileri açısından okul öncesi eğitime devam eden 68-72 aylık çocukların ilkökula devam eden çocuklara göre daha yüksek puanlar aldığı saptanmıştır. Ogelman ve diğerleri (2015) tarafından veriler eğitim-öğretim yılının sonunda toplanırken, bu çalışmada veriler eğitim-öğretim yılının başında toplanmıştır. Veriler eğitim-öğretim dönemi başladıktan bir ay sonra toplanmasına rağmen, aynı yaş grubu çocuklar arasında eğitim kademesinden kaynaklı farkın oluşma nedeni, ilkököl çocuklarının girdiği formal eğitim-öğretim sınıfları olabilir. Anaokuluna devam eden çocuklar oyun odaklı olarak okuma-yazma kaygıları olmadan eğitimlerine devam etmekteyken, ilkökula devam eden çocuklar oyun ile geçirmeleri gereken zaman diliminde yeterli olmayan becerileri ile ilkökula başlamaktadır. Bu da çocukların, yeterli düzeyde olsa bile becerilerini açığa vuramamalarına neden olabilmektedir.

Öneriler

Çalışmanın sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, zihinsel-dil gelişimleri açısından 60-65 aylık çocukların ilkökula başlamak için hazır olmadıkları söylenebilir. Bu nedenle, bu çocukların okula başlama kararının velilere bırakılmaması gerekmektedir. Buna bağlı olarak okula başlama yaşı ve ilkökula hazır oluşla ilgili aileler bilinçlendirilebilir. Ayrıca çalışma, farklı örneklemeler üzerinde ve farklı gelişim alanları için tekrarlanabilir. Çalışmanın devamı niteliğinde çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından okula hazır oluş düzeyleri ile okuma-yazma becerileri arasındaki ilişkiye yönelik bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi. [13.03.2017]. 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin Güncellenen Görüşü. <http://www.fed.boun.edu.tr/default.asp?MainId=18>.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları Ve Yorum* (19. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Funda D. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Funda D. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (20. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2016). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Fawcett, L. (2012). The School Starting Age: The Case for Greater Flexibility in Northern Ireland. ATL Education Union.
- Gündüz, F., & Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 Aylık Çocukların Okul Olgunluk ve Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeylerinin İncelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 8 (8), 379-398.
- Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi. [20.05.2012]. 05.01.1961 Tarih 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine İlişkin Görüşler. <http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/belge/4+4+4EgtFakKurulKarar.pdf>.
- Herbst, M., & Strawinski, P. (2016). Early Effects of an Early Start: Evidence from Lowering the School Starting Age in Poland. *Journal of Policy Modeling*, 38, 256-271.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB. (2006). *36-72 Aylık Çocuklar için Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Morrison, G. (1998). *Early Childhood Education Today*. Merrill Publishing Company.
- ODTÜ. 2012. 5.1. 1961 Tarih ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında ODTÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Görüşü.
- Ogelman, H. G., Seçer, Z., Gündoğan, A., & Bademci, D. (2015). 68-72 Aylık Okul Öncesine ve İlkokula Devam Eden Çocukların Okula Uyum ve Öğretmenleriyle İlişkilerinin Karşılaştırılması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 34(1), 1-17.
- Perry, C. (2011). *Research and Information Service Briefing Paper: Arguments on the School Starting Age*. Notherland Ireland Assembly.
- Polat Unutkan, Ö. (2003). Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve Standardizasyonu. (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- TBMM. (2012). 5/1/1961 Tarihli ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi.

-
- Tutal, Ö., & Oral, B. (2015). İlk Okuma Yazma Öğrenmede Okula Başlama Yaşının Okuma-Yazma Başarısına Etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 96-121.
- Zelyurt, H., & Özel, E. (2015). İlkokul Birinci Sınıfı Okutan Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde 4+4+4 Düzenlemesine İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16 (3), 1-18.